

Přílohy k diplomové práci: Výchovný vliv předmětu tvořivá dramatika na psychosociální vývoj žáků se SPU na 1. st. waldorfské školy.

Příloha č. 1

Učivo předmětu TvDr na 1. stupni WŠ

3. ročník

- Jednoduchá dramatizace s upřednostněním skupinového projevu
- Hry s pravidly
 - uvolnění, soustředění
 - rytmické cítění
 - prostorové cítění
- Rytmizace řeči a zpěv

4. – 5. ročník

- Rozvoj sociálně - komunikačních dovedností
- Odvaha říci ne, když se mi něco nelíbí

3. – 5. ročník

- Jednoduchá dramatizace s upřednostněním skupinového projevu
- Hry s pravidly
 - uvolnění, soustředění
 - rytmické cítění
 - prostorové cítění
- Rytmizace řeči a zpěv
- Rozvoj sociálně - komunikačních dovedností
- Hry s pravidly, odlišnost herní a reálné situace
 - uvolnění, soustředění
 - odstraňování zábran
 - sebeuvědomování
 - zcitlivování vnímání
 - objevování sebe a okolního světa
 - rytmické cítění, tempo - rytmus, smysl pro gradaci

- plynulost a expresivita mluvního projevu
- rozvoj obrazotvornosti a tvořivosti
- prostorové cítění
- pohyb jako výrazový prostředek, pantomima
- hry, cvičení kontaktu a sociální komunikace
- neverbální sdělování
- skupinová citlivost a dynamika
- námětové hry a improvizace, které se bezprostředně zabývají sociálními vztahy, situacemi a dovednostmi v podobě, s jakou se běžně setkáváme v životě (způsoby, chování, aspekty obecného života ve společnosti).
- Možné námětové okruhy pro dramatickou improvizaci a dramatizaci: 3. ročník – příběhy ze Starého zákona (Stvoření Světa), 4. ročník – česká a germánská mytologie Staré pověsti české, Edda), 5. ročník- mytologie starých kultur (Ilias a Odysea).

Rozvoj sociálně - komunikačních dovedností

- etudy ze situací mimořádných událostí, postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém
- První pomoc, péče o zdraví, práva a povinnosti dítěte
- Přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku
- Využití volného času, ostražitost v jednání s neznámými lidmi
- Odvaha říci ne, když se mi něco nelíbí

Přesahy, vazby a průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova - osobnostní rozvoj: rozvoj schopností poznávání, sebepoznání a sebepojetí, seberegulace, sebeorganizace, kreativita a psychohygiena.
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - Evropa a svět nás zajímá.
- Multikulturní výchova - lidské vztahy, etnický původ, multikulturalita
- Enviromentální výchova - vztah člověka k prostředí

Příloha č. 2

Kompetence TvDr ve waldorfské škole

Obor Tvořivá dramatika rozvíjí klíčové kompetence žáků zejména těmito způsoby:

- Kompetence k učení
 - tvořivá práce se základními pojmy z různých vzdělávacích oblastí
 - povzbuzování ambice k postižení celku za současného propracování detailů
- Kompetence k řešení problémů
 - vedení žáka k samostatnému jednání v běžné životní situaci
 - rozvíjení citlivosti k rozpoznání situace problémové a hledání možných způsobů
 - řešení vedení k přijetí odpovědnosti za svá rozhodnutí a jednání
- Kompetence komunikativní
 - přímá kultivace a rozvoj ústního projevu, umění vést dialog (sdělovat i sdělení rozumět a přiměřeně na něj reagovat).
 - poskytnutí pole pro pěstování vlastních názorů a postojů v kontaktu a komunikaci se sebou samým, stejně jako se skupinou učení se kvalitní spolupráci s ostatními lidmi na základě vzájemného poznání
- Kompetence sociální a personální
 - od pochopení sebe samého k úctě a uplatnění ve smyslu celospolečenském
- Kompetence občanské
 - simulování a řešení situací z běžného života a tím rozvíjení respektu k etickým hodnotám a pravidlům lidského soužití a komunikace
- Kompetence pracovní
 - vedení ke komunikaci, koncentraci a výdrži v průběhu společné práce
 - učení se hodnotit míru svého příspěví i výsledku snahy společné, vytváření představy o fungování a spolupráci v širší sociální skupině

Příloha č. 3

Očekávané výstupy TvDr na 1. stupni ZŠ

3. ročník – žák by měl:

- hlouběji prožít vyprávěcí látku daného ročníku (Příběhy ze Starého zákona)
- ve skupinovém i individuálním projevu se snažit o správné dýchání, tvoření hlasu, artikulaci a držení těla
- přijímat pravidla hry
- vstupovat do jednoduchých rolí
- vyjadřovat emoce a rozeznávat je u druhých
- spolupracovat ve skupině na tvorbě dramatické situace

Tvořivá dramatika napomáhá naplnit očekávané výstupy vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět zejména v těchto oblastech:

- rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině
- role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi
- projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům
- požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek
- uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista

4. – 5. ročník

- spolupracovat ve skupině na tvorbě dramatické situace
- rozlišovat herní a reálnou skutečnost
- vstupovat do jednoduchých rolí a snaží se v nich přirozeně jednat
- pod vedením učitele reflektovat svůj zážitek z vystoupení, z dramatického díla
- rozvíjí sociálně komunikační dovednosti

Tv Dr napomáhá naplnit očekávané výstupy vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět v těchto oblastech:

- rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi
- obhájí a odůvodní své názory
- připustí svůj omyl
- dohodne se na společném postupu řešení
- chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci
- odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby
- uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista
- předvede v modelových situacích jednoduché způsoby odmítání návykových látek
- rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc

(Školní vzdělávací plán – Waldorfská škola, 2013)

Příloha č. 4

Veršovaný text bajky Lev a Slunce

Lev a Slunce

1. obraz

(Herci stojí v půlkruhu před paravánem, po každém obraze se zvířátka vrací zpět do půlkruhu a lev obejde paraván.)

Flétničky – Hej sluníčko s korunou zlatou,

Ozařuj mi den i zem kulatou. 2 x

Všichni: V jedné džungli žil lev,

byl králem zvířat všech.

Jednou takhle džunglí šel,

a drzou opici tam zřel.

(Lev jde džunglí jako král, opice se pitvoří.)

Opice: Říkáš si král zvířat, lve,

ale to Slunce je králem nade vše.

Je stále nad tebou a vysmívá se ti.

Lev: Ne! Já lev jsem král a vládnu všem!

Opice: Tak jdi a přemož slunce!

Lev: Já lev, jsem král zvířat všech a jdu ukázat Slunci, že nikdo není mocnější než já!

(Lev zachází za paraván a vrabci začínají mluvit.)

Vravec 1: Čimčarára čím čím čím,

lev jde Slunce přemoci.

Vravec 2: Čím pak to však udělá,

Řekni čím čím čím?

Flétničky – Hej, sluníčko....

2. obraz

Všichni: Lev šel a šel, až tam, kde páv
ve vodě se prohlížel.

Lev: Páve, páve, kudy se jde ke Slunci?

Páv: Co je mi po nějakém Slunci?

Lev: Já lev, jsem král zvířat všech a jdu ukázat Slunci, že nikdo není mocnější než já!

Páv: To je sice možné, ale já jsem nejkrásnější!

Lev: Tolik očí a žádný rozum.

(všichni odchází - písnička)

Flétničky – Hej sluníčko...

3. obraz

(ozývá se dusot kopyt)

Lev: Gazely, gazely, kudy se jde ke Slunci?

Gazely: Nevíme, nevíme, ale jen z támhleté hory dosáhneš na nebe.

Zkus se vydat tam.

Lev: Já lev, jsem král zvířat všech a jdu ukázat Slunci, že nikdo není mocnější než já!

Gazely: Dávej na sebe pozor!

(odchází ze scény)

Flétničky – Hej sluníčko...

4. obraz

(lev narazí do bizona)

Bizon: Koukej na cestu!

Lev: Já lev, jsem král zvířat všech a jdu ukázat Slunci, že nikdo není mocnější než já!

Bizon: To zde necháš všechna zvířata bez vlády?

Lev: Až se vrátím, bizone, budu ještě mocnější než teď.

(odchází ze scény)

Flétničky – Hej, sluníčko...

5. obraz

Všichni: Lev sám sebe překonal,

Na vrchol hory se vyškrábal.

Koho však potká,

nečekal...

Slon: Králi, proč opustil jsi džungli?

Lev: Já lev, jsem král zvířat všech a jdu ukázat Slunci, že nikdo není mocnější než já!

Slon: Moudrost je to, co dělá krále mocným. Pozor, abys o ni nepřišel.

Lev: Já lev, jsem král zvířat všech a vím, co mám dělat! *(odejde)*

Slon: Kdo chce víc, nemá nic.

(Lev odchází za paraván.)

Všichni: Lev sám sebe překonal,

na vrcholu hory se Sluncem se utkal...

(Ozývá se kvílení a syčení – pálí se hřívá, lev vyjde se spálenou hřívou na scénu.)

Lev: Nejsem hoden toho, abych byl Vaším králem.

Všichni: Moudrými se nerodíme, moudrými se stáváme.

Flétničky: Hej sluníčko ... + zpěv.